

Tisztelt Emlékező Közösség! Kedves Barátaim!

Megtisztelő és bizonyos szempontból meglepő volt számomra a felkérés, hogy Pásztai Miklós sírjánál én tartsak emlékező beszédet. Én ugyanis nem ismerhettem őt személyesen, mint családtagjai vagy munkatársai, kollégái, tanítványai. Az idő előrehaladásával azonban egyre inkább helyénvaló lesz, hogy amivel halhatatlanná lett, művei miatt és műveivel emlékezzünk rá.

Be kell vallanom, amikor annak idején a Magyar Állami Népi Együttes egy-egy előadását láttam, hallottam, nem törődtem vele, ki a koreográfus, ki a zeneszerző, ki vezényel. Pásztai Miklóssal már csak halála után „ismerkedhettem meg”, amikor gyermekei, kollégái a Pásztai Miklós alapítvány létrehozásakor ellátogattak Biatorbágyra, művészeti iskolánk felvette, felvehette a nevét és vegyes kórusunk megtanulta és műsorra tűzte Pásztai Miklós könnyebb, kisebb kórusműveit. Elkezdtem figyelni, keresni a Pásztai-műveket és az általa vezényelt darabok felvételeit a rádióműsorban.

Hallgatóként és műkedvelő kórusénekesként egyaránt lenyűgözött a Kereszt; ott és más, nemzetközileg is elismert műveiben a gregorián témák többszólamú feldolgozása vagy a korban már valamivel későbbi reneszánsz latin költemény megzenésítése. A feltámadás örömét hirdető, protestánsoknál és katolikusoknál egykor egyaránt énekelt gyülekezeti énekek kórusfeldolgozását hallva arra gondolok, bizonyára ő is szívesen látta volna, ha mi, marakodó keresztények, keresztyének egymással, magunkkal és többi embertársunkkal összebékülénk.

Pásztai Miklós egy új kaput nyitott számunkra, a világnak egy eddig nem így ismert vagy némileg homályba maradó részére. A történeti énekeket, népdalokat akár szóló, akár kórusénekként formálta meg, hangszeres kíséretei a hagyományosnak ismert módokhoz alkalmazkodott, de jellegzetesen Pásztai Miklós keze nyomát hordozza. A több tízezer, néhány százezer magyar dalból úgy válogatott, hogy ezek végigkísérnek az egész emberi életúton és annak változatos érzelmi megnyilvánulásain. A csúfolódó és melankolikus Két ormánsági népdaltól a most egyik részletében elhangzott Csángó-magyar szerelmi dalon keresztül ívelnek ezek e művek a Három régi nóta Pálóczi Horváth Ádám egyik „Tuss”-át feldolgozó „Akinek most kedv nincs” kezdetű teljes felszabadultságát tükröző zárótételéig.

Amivel megismerkedhettem ezidáig, csak kis töredéke Pásztai Miklós műveinek és tevékenységének. A mi kis kórusunk most a Népdalkantáta, tanulásával készül az áprilisi Pásztai Miklós napokra. Gyermekei és a Pásztai Miklós által alapított Nemzeti Énekkar méltó Pásztai Miklóshoz, mi is a róla elnevezett művészeti iskolák tanárai és tanulói és a vegyes kórus, igyekszünk, hogy ne valljunk szégyent névadónk előtt.